

Intelmek a vizsgázóknak

Elérkezett az egyetemi polgár számára legnehezebb korszak: a vizsgaidőszak. A végigbóbiskolt előadások és az elbliccett gyakorlatok ma már legfeljebb csak kihagyott felkészülési lehetőségként kísértének. A tanulás gyötrelmes óráiban sokan megfogadják: az elkövetkezőkben folyamatosan készülnek majd a szellemi erőpróbákra. Aztán egy-egy soványka „eks” kiharcolása után marad minden a régiben. A tankönyvek felett átvirrasztott éjszakák után felmerül egy-egy különösen bajjósító tanszék álomképe. Tanszék, amely diák-felfogás szerint csupán arra jó, hogy megnehezítse az óhajtott diploma megszerzését. Ezen „bajjósító” tanszékek közül választottunk ki — a hallgatók elbeszélései alapján — hármat. Nézzük tehát mi is az igazság a vizsgázató—vizsgázó kibékíthetetlen harcában.

A tétel csak ürügy...

Dr. Szekeres László, a Gyógyszertani Intézet tanszékvezető egyetemi tanára meglepődött, mikor megtudta látogatásom okát. — Nem indokolt a hallgatók féltelme! Munkatársaimmal — dr. Minker Emil és Papp Gyula docensekkel, valamint dr. Koltai Mátyas adjunktussal — mindent elkövetünk, hogy igazságos kalkulások kerüljenek az indexekbe. Évközben is ellenőrizzük a hallgatók felkészültségét. Minden gyakorlaton öt-hat kérdést kapnak. A válaszok helyességének megfelelően pontozzuk teljesítményüket. Aki magas pontszámmal kvalifikálja magát a vizsgára, azzal több türelemmel, megértéssel foglalkozunk, mint az olyanokkal, akik évközben nem jártak gyakorlatra, vagy ott mérsékelt szerepeket.

A vizsga lényege, hogy az egész anyagról kapjon képet a vizsgázó. A tétel csak ürügy, ez a kiinduló pont, mert a feltett kérdésekre adott válasz alapján győződünk meg a jelölt felkészültségéről, logikai működéséről.

— Mik az alapos felkészültség legfontosabb ismertetőjegyei?

— Súlypont a gyógyszer hatásmechanizmusának ismerete, valamint az, hogy milyen esetekben kell rendelni és milyen mellékhatásokkal kell számolni. Ahhoz, hogy a fenti követelményeknek valaki eleget tudjon tenni, elengedhetetlen a folyamatos felkészülés. A gyógyszer-tan nagy volumenű tárgy, aki a vizsgaidőszakban próbálja meg tanulni, sokat kockáztat. Az orvosnak ezt az ismeretanyagot egészében kell tudnia. A betegágyánál senkinek sem fognak sügni...

— Milyenek a felkészülési lehetőségek?

— Optimálisak! Az írott jegyzet, a receptúra jegyzet, valamint a gyakorlati anyagok jegyzete a hallgatók rendelkezésére áll. Aki pedig el akar mélyedni a tárgykörben, az Knoll József: Gyógyszertan című kitűnő tankönyvét is forgathatja. Egy-egy hallgató megmérettetésére 30 perc áll rendelkezésre. Ez, valamint tanszékünk egységes vizsgázási módszere és értékelése a biztosíték, hogy mindenki tudásának megfelelő érdemjegyet kap.

Az anyag elolvasása még nem jelent tudást...

Dr. Nagy Károly, az Állam- és Jogtudományi Kar nemzetközi jogi tanszékének tanszékvezető docense a szigorú, de igazságos vizsgázató hírében áll. Vizsgáin könnyen születik jeles és jó eredmény, ám az elégségesért alaposan meg kell szenvedniök a jogásjelölteknek. A szigorlatokon általában 10—12 százalékos a bukási arány. Az esti és levelezős hallgatók körében azonban ennél magasabb. Hogy miért?

— Az általános műveltség a nemzetközi jog elsajátításánál hasznosítható leginkább. A történelem és a földrajz alapos tudása megkönnyíti a tételes jogi ismereteket. Aki azonban nem tud világméretben gondolkodni, aki 1945-re teszi a trianoni békeszerződést, aki szerint Németország győztesként került ki az első világháborúból, attól nem várható el a tárgy összefüggéseiben való ismerete és azzal találkozunk az utóvizsgán is.

— A tapasztalat szerint az év végi szigorlatokon rosszabb eredmények születnek. Mi ennek az oka?

— A második félév oktatási képtelensége, hogy egy nagyobb volumenű anyagot csökkentett óraszámában adunk elő. A tavaszi szünet, a sok rendezvény, valamint az évfolyam-kiindulások miatt a tanítási idő egyharmada elsikkad. Az az anyagrészt, ami nem hangzik el az előadásokon, tapasztalatom szerint kevéssé megy a vizsgán. Hasznos lenne, ha a heti egy gyakorlati óra mellett egész tanévben heti három órában folyna az elméleti képzés.

— A tárgy speciális követelményei miatt melyik a legcélravezetőbb felkészülési módszer?

— Az anyag elolvasása még nem jelent tudást. Azt a viccet tudjuk biztosan, amelyiket sokszor sok embernek mesélünk el. Így van ez a tanulással is. Ezért arra kérem a hallgatókat,

mondják fel egymásnak az egyes anyagreszket. Kontrollálják a hibákat, esetleg vitakozzanak egy-egy érdekesebb témán. A tanulásnál pedig próbálják a kérdések lényegét megragadni, és csak ezután mélyedjenek el részletekben.

Képletfelismerés három szénatomig...

A másodéves szakbiológusok és az ugyancsak másodéves biológia-kémia szakos hallgatók úgy tartják: ha sikeresen túljutnak a biokémia vizsgán, akkor már elérhető közelbe kerül a diploma. Hát, szó ami szó, az ötven százalékos bukási arány tekintélyt parancsoló szám.

Dr. Matkovic Béla, a Természettudományi Kar biokémiai és genetikai csoportjának vezető docense, a statisztikát „meghazudtoló” megértéssel beszél a másodévesek problémájáról:

— Az idén is a vizsgaidőszak végére került a biokémia kollokvium. Így mindössze tíz nap jut a felkészülésre. A kémia szigorlat előzőleg bizonyára sokat kivés majd a hallgatókból, az esetleges bukás pedig azt jelenti, hogy kénytelenek lesznek majd párhuzamosan tanulni a két tárgyat. Túlságosan szoros a jelenlegi vizsgarend. Ezen úgy próbálnak segíteni, hogy a jövő tanévtől kezdődően biokémiából az ötödik félév végén lesz a kollokvium.

A hallgatók gyakran panaszkodnak a jegyzetellátottságra. Nos, a biokémiai tanszék vonatkozásában nyugodtan elmondhatjuk: megfelelő jegyzetek állnak a vizsgázók rendelkezésére. Dr. Bíró Endre Biokémia és P. Karlson ugyancsak Biokémia című tankönyve ugyanis kiválóan szolgálja a felkészülést. Ezen kívül dr. Matkovic Béla összeállításában: az Útmutató a biokémia elméleti és gyakorlati anyagának elsajátításához ugyancsak a hallgatók rendelkezésére áll.

Közhelynek hat a folyamatos tanulás fontosságának hangsúlyozása, pedig aki nincs tisztában a tárgy alapjaival, az képtelen megérteni a bonyolultabb szerkezeteket.

— Az a szomorú tapasztalatom, hogy — fízselet a kivételnek — a hallgatók három szénatomig sem tudnak képletet felismerni. Hiába kérem őket, hogy problémáikkal keressenek fel, nem jönnek. A vizsgán pedig késő... — mondta dr. Matkovic Béla. Figyelmeztetőként csak annyit: június 22-én és 23-án három évismétől próbál eleget tenni a követelményeknek immár kétéves előtanulmányozás után...

THEKES ISTVÁN

Béke és barátság

A Béke és barátság hónapja keretében május 7-én este szolidaritási nagygyűlést tartottak a Jancsó Miklós Kollégiumban, a Hazafias Népfront Csongrád megyei bizottságának és a SZOTE kollégiumainak rendezésében. A nagygyűlésen — amelyen megjelent dr. Baksa László adjunktus, a SZOTE MSZMP VB titkárhelyettese, Boros József, a Hazafias Népfront megyei titkárságának munkatársa, Pignitzki György, a SZOTE kollégiumok igazgatója, az egyetem számos oktatója és hallgatója — dr. Tényi Mária docens, az Általános Orvostudományi Egyetem dékánhelyettese emlékezett meg 1945. május 9-ről, a győzelem napjáról és méltatta korunk békeharcának jelentőségét. (Fotó: Ruszkai Károly.)

A békehónap alkalmából május 10-én a JATE Móra Ferenc Kollégiumában rendezett békegyűlést a Hazafias Népfront újszegedi bizottsága és a kollégiumi bizottság. A gyűlésen Krajkó András, az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának tagja mondott ünnepi beszédet és a Móra Ferenc Kollégium lakói, a védőnőképző szakiskola, valamint a Rózsa Ferenc sugárúti általános iskola tanulói adtak műsort.

Napirenden: Az oktatás korszerűsítése

Szakgyógyszerészi képzés

Dr. Kedvess Györgyöt a Gyógyszerésztudományi Kar dékánját az Országos Szakgyógyszerészi Képesítő Vizsgabizottság elnökhelyettesi tisztségével bízták meg. Az egészségügyi miniszter 16/1972. (X. 8.) számú rendelete a szakgyógyszerészi képzés megszerzéséről szól. E rendelet megjelenése, valamint a fent említett kinevezés tette aktuálissá, hogy felkeressük Kedvess professzort és a rendelet gyakorlati megvalósításáról kérjünk felvilágosítást.

— Mi tette szükségessé, hogy az orvosi szakképzéshez hasonlóan a gyógyszerészek is vizsgát tegyenek?

— A gyógyszerészi működés megváltozott az utóbbi évtizedekben. A szakma minden ága tudományos alappal gazdagodott, aminek következményeként a gyógyszerészi munka is differenciáltabb lett. 20—25 évvel ezelőtt kezdtek kialakulni a speciális foglalkozási területek. A gyógyszergyárak analitikai és MEO-osztályain ma már egyre több gyógyszerész tevékenykedik. De ugyanígy példaként említhetném a gyógyszergyárak termelő osztályait, valamint a nagyobb gyógyszerárakat és a megyei gyógyszerkészítő laboratóriumokat, ahol szintén sok szakmabeli tölt be vezető pozíciót.

Jelenleg mintegy 800 gyógyszerész működik speciális területen. Végeredményben ez tette szükségessé, hogy szakgyógyszerészi képzést adjunk az érintett szakemberek kezébe.

— Az imént a gyógyszerészi tudomány polarizálódásáról esett szó. Hány speciális ágazatról lehet beszélni, s ennek megfelelően milyen ágazatokban lehet szakgyógyszerészi képzést szerezni?

— A következők hat főágazatot különböztetjük meg: gyógyszer-technológia, gyógyszerellenőrzés, gyógyszerhatástan-toxicológia, laboratóriumi vizsgálatok, farmakognózia (gyógynövényismeret) és gyógyszerügyi szervezés. A laboratóriumi vizsgálatok tudománya mint főágazat további alágazatokra — preparatív kémiai-laboratóriumi vizsgálatokra oszlik. A kérdésre válaszulva tehát hat, de még pontosabban nyolc területen adhatnak számot felkészültségükről a jelöltek.

— Megtudhatnánk valamit a vizsgabizottság szervezeti felépítéséről, valamint arról, hogy milyen feltételeknek kell eleget tenniük a jelentkezőknek?

— Az Országos Szakgyógyszerészi Képesítő Vizsgabizottságnak egy elnöke, két elnökhelyettese — az egyik elnökhelyettes

Kedvess professzor —) és négy tagja van. A gyógyszerészképzés helyeihez igazodva két városban — Budapesten és Szegeden — jelöltek ki vizsgázató bizottságot, amelynek elnöki tisztségét a két elnökhelyettes tölti be. Minden szakágazatnak külön vizsgabizottsága van. Az elnök mindenkor tagja a bizottságnak, míg a vizsgázatók az érintett intézetekből kerülnek ki. Érdekesként említem meg, hogy klinikai-laboratóriumi vizsgálatok tárgykörből szakgyógyszerészi képesítést csak Szegeden lehet szerezni. Dr. Morvai József docens és munkatársai évek óta tevékenykednek ezen a speciális területen, s kizárólagos vizsgázatási jogkörük eredményes munkájuk elismeréseként is felfogható.

Ami a kérdés második részét illeti, nos, természetesen mindenek alapja az egységes gyógyszerészi oklevél. Ezenkívül még a következő feltételeknek kell eleget tenniük a jelentkezőknek: három—négy esztendő gyakorlati munka, szaktanfolyam elvégzése és a szakvizsga sikeres abszolválása. A rendelet elismeri a szerzett jogokat is. Akik hosszú ideje dolgoznak és kiemelkedő tevékenységet fejtenek ki munkaterületükön — vizsga nélkül is — jogosultak a szakgyógyszerészi oklevélre. A rendelet kedvezménye még, hogy az elnöknek felhatalmazást ad a gyakorlati idő csökkentésére. Ez azt jelenti, hogy egy-egy kiemelkedő képességű friss diplomás két—három esztendő gyakorlati munka után is számot adhat felkészültségéről.

— Milyen követelményeket támaszt a vizsga a jelöltekkel szemben és a cím elnyerésének várhatóan milyen egzisztenciális következményei lesznek?

— A szakgyógyszerészi cím elnyerésénél a gyakorlat a domináns, főhangsúly a tudománynak a gyakorlatban való alkalmazásán van. Az elméleti és az esetenként előírt gyakorlati vizsga időtartama tárgyanként változó, rendszerint több nap. Az intézetekben meghatározott gyakorlati feladatokat is el kell végezniük a pályázóknak, mielőtt a vizsgabizottság elé kerülnek. A szakgyógyszerészt előreláthatólag anyagilag is nagyobb megbecsülésben fogják részesíteni, bizonyos állások betöltésénél pedig alapvető feltétel lesz ez a képesítés — fejezte be a tájékoztatást Kedvess professzor.

T. I.

Néhány alapvető problémáról

Nagy örömmel olvastam a lapban megjelent vitacikkeket, hozzászólásokat. Alapvető probléma egyetemünkön a hivatástudat és a pályára készülés emocionális tényezőinek biztosítása. A problémát három oldalról látom megközelíthetőnek:

1. A hivatástudat és az egyetemi oktatás: az egyetemen hallgatóink teljesen új körülmények közé kerülnek, megváltozik a jól szervezett középiskolási közösségi élethez viszonyítva életmódjuk, megváltoznak a tanulási módszerek, s e nagy mozgásban ösztönözve szólva nagyon keveset kerül szóba a hivatás, az életpálya, mint közeli cél — pedig az egyetemi évek, sajnos saját tapasztalatomból mondom, nagyon gyorsan elszaladnak. A hatalmas méretűre duzzadt „alapozó” tananyaghalmoz, szinte teljesen elszakítja a középiskolai oktatás problémáitól hallgatóinkat. Az egyetemi oktatás kevés előadása jelöl meg olyan célt, amit utalás hiányában a későbbi pályán a szakmai-ideológiai nevelőmunkában tudatosan alkalmazhatnánk. S az egyetemi oktatás szinte egyáltalán nem al-

kalmazza a modern oktatási eszközöket (szemléltető, audiovizuális eszközök stb.), vagy legalábbis nem olyan mértékben, hogy az előadásokon, gyakorlatokon ott ülő hallgató, a későbbi tanárjelölt tudatosan érezhesse — „Tanárnak készülök, ezt jól megjegyzem, mert majd én is meg fogom csinálni”.

A most már általánosan bevezetett komplex államvizsga igyekszik segíteni a problémán, de a négyéves „atomizált oktatás” után nehéz olyan szintézisben látni a kérdéseket, mint ahogy azt talán néhány éves tanári gyakorlat után magunk is elvárnánk.

2. A hivatástudat és gyakorló iskolák: Amilyen gyorsan megváltoztak a körülmények az egyetemre kerüléssel, olyan gyorsan megváltoznak másodszor is, ötödikben. Bizony egyéne válogatja ki, mennyire tud visszaillészkedni az iskola légkörébe, ki mennyire tartotta, dédelgette magában a négy év alatt tanári mentalitását, hivatástudatát. Pedig nézetem szerint a gyakorló iskola minden lehetőséget megad ezek kibontakozására. Teljesebbé

talán akkor válna, ha visszaállítva a „vidéki gyakorlatokat”, a mély vízben, a vidéki gimnáziumokban is gyakorolhatnának a tanárjelöltek. Ennek nyilván beiskolázási visszahatása is lenne egyetemünkre nézve, s biztonságosabban indulhatnánk neki életpályánknak.

3. A hivatástudat és az elhelyezkedés: A kibontakozó tanári egyéniséget gyakran fogja vissza s talán a legkárosabb hatást fejti ki rá, álláspályázási rendszerünk. A jelenlegi helyzet szinte tarthatatlan. A tanulmányi munka rovására menve, az ötödik évben elindulnak az „országjáró” álláskereső mozgalmak, s ezek sikertelensége gyakran hamar letöri a pályakezdő és nem kellő hivatástudattal rendelkezőket — akik aztán más foglalkozást választanak.

Lehet, hogy kissé pesszimistán vázoltam fel a szerintem fontosnak tartott, a hivatástudatot befolyásoló tényezőket, de ezek alapos, minden részterületet elemző, pozitív eredményeket hozó változásában optimistán hiszek.

CSATÁRI BÁLINT